

УДК 355.404.5(430)(091)«19»

РОЗВІДУВАЛЬНА ПІДГОТОВКА НІМЕЧЧИНИ ДО ВІЙНИ ПРОТИ СРСР

Світлана Пик

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Січових Стрільців, 19, м. Львів, Україна, 79000, тел. (032) 239-41-32*

Досліджено специфіку діяльності німецької розвідки проти СРСР напередодні Німецько-радянської війни та виявлено підпорядкованість результатів її роботи рішенням вищого державного керівництва. Проведено аналогію на предмет урахування радянським вищим керівництвом результатів роботи радянської розвідки напередодні німецького наступу.

Ключові слова: Абвер, агентурна розвідка, розвідувальна інформація, дезінформація, блицкриг.

Розв'язавши 1 вересня 1939 р. війну в Європі, Німеччина досить швидко придушила опір своїх суперників на континенті. Після капітуляції Франції 22 червня 1940 р. наступним об'єктом німецької агресії стала Англія, щоправда військові плани з її підкорення не були реалізовані німецьким військовим керівництвом з об'єктивних і суб'єктивних причин. Фюрер «Третього рейху» А. Гітлер вирішив спочатку нейтралізувати можливу загрозу з боку Росії і водночас найбільшу надію Англії на порятунок. Він вказував: «... Якщо Росія буде розгромлена, Англія втратить останню надію. Тоді панувати в Європі і на Балканах буде Німеччина» [4, с. 80]. Варто зазначити, що керівництво «Третього рейху» робило і дипломатичні спроби з метою схилити радянський уряд до участі у Троїстому пакті, укладеному 27 вересня 1940 р. Німеччиною, Італією та Японією. Пакт передбачав розподіл сфер впливу і встановлення «нового порядку» в Європі та Азії. У листопаді до Берліна на переговори про приєднання до пакту було запрошено народного комісара закордонних справ СРСР В. Молотова. Переговори засвідчили розбіжності у поглядах обох сторін на повоєнний світ і їхню роль у ньому. Залишаючи за собою як сферу впливу Європу, за Італією Середземномор'я і за Японією Далекий Схід, Німеччина пропонувала Радянському Союзу Іран та Індію [12, с. 123], чим провокувала очевидний конфлікт між СРСР і Британською імперією. Своєю чергою, у Москві погоджувались приєднатися до Троїстого пакту у випадку укладення п'яти тасмних протоколів стосовно Фінляндії, Болгарії, Туреччини й опорних пунктів на Босфорі, стосовно відмови Японії від концесій на острові Сахалін, а також щодо російської сфери впливу на південь від лінії Батумі – Баку [12, с. 132–133]. Такі умови були неприйнятними для Берліна. Як наслідок невдачі дипломатичних ініціатив, почалася масштабна підготовка німецьких збройних сил до військової кампанії проти СРСР за планом «Отто». Термін реалізації операції попередньо призначили на кінець травня 1941 р. Уже 18 грудня 1940 р.

Гітлер видав Директиву № 21, в якій вказував, що німецькі війська мають бути готові завдати поразки Радянському Союзу у короткотривалій військовій кампанії. План блицкригу отримав кодову назву «Барбаросса»¹.

На початку 1941 р. розвідувальна діяльність німецьких спецслужб у Росії помітно інтенсифікувалася. Порівняно з іншими державами, які становили пріоритетний інтерес для німецького політичного і військового керівництва, СРСР для Абверу (військової розвідки) залишався практично «закритим» об'єктом. Розвідка не мала на російській території сильних агентурних мереж, які б постачали достовірну інформацію у достатніх обсягах, необхідних генштабу для детального планування військових дій проти СРСР. Це було спричинено закриттям 1938 р. на вимогу радянського уряду німецьких консульств у Києві, Одесі, Харкові, Тбілісі, Ленінграді, Новосибірську, Владивостоці через їхню шпигунську діяльність, офіційною забороною такої діяльності після підписання пакту Молотова–Ріббентропа 1939 р., а також територіальними масштабами і специфікою радянської держави. Як зазначав один з керівників Абверу генерал-лейтенант Г. Пікенброк, «Росія є найважчою країною для дій розвідувальної служби. Причина цього полягає у сильній ізоляції країни, що виникла в результаті складної процедури в'їзду і виїзду. В Росії завжди мало іноземців, а в Європі мало радянських громадян. Іноземців, які прибувають у Росію, легко відрізнити від радянських громадян, їх постійно контролюють і вони не можуть непомітно їздити країною» [1, с. 270–271]. Крім того, німецьку розвідувальну діяльність проти СРСР ускладнювала ефективна робота радянської контррозвідки.

У мирний час проти Росії працювали розвідувальні пункти Абверу в Кьонігсбергу, Гамбургу, Берліні, Відні, Щеціні, Бреслау (Вроцлаві). На цьому напрямі німецька розвідка тісно співпрацювала зі спецслужбами Угорщини, Румунії, Болгарії, Фінляндії, Естонії, Латвії, Японії. Зі встановленням німецько-радянського кордону після окупації Польщі справа перекидання агентів на російську територію значно спростилася. У жовтні 1939 р. у Варшаві був створений новий розвідпункт Абверу на чолі з майором Горачеком, переведеним з «Абверштелле–Гамбург». Узимку 1939–1940 рр. Горачек відкрив передові пункти збору інформації в Бяла-Подлясці, Влодові і Тересполі на р. Західний Буг; 1940 р. було створено абверштелле в Кракові, Любліні і Цехануві [4, с. 322]. З вересня 1940 р. перед Абвером значно зросли обсяги завдань стосовно добування розвідувальної інформації по СРСР, що свідчило про посилену розробку військовим командуванням східної кампанії. У жовтні 1940 р. Гітлер видав таємний наказ щодо організації авіарозвідки над західною частиною СРСР. Спеціальні літаки, оснащені фотоапаратурою, мали фотографувати

¹ Див.: Директива № 21. План «Барбаросса». – Фюрер и верховный главнокомандующий вооружёнными силами. Верховное главнокомандование вооружённых сил. Штаб оперативного руководства. Отдел обороны страны. № 33408/40. – 1940. – 18 декабря. – СССР – Германия 1939–1941. Документы и материалы о советско-германских отношениях с сентября 1939 г. по июнь 1941 г. – Вильнюс : Мокслас, 1989. – С. 134–139.

російську територію з великих висот, непомітно для росіян. Таємні розвідувальні польоти ескадрилії особливого призначення під командуванням полковника Т. Ровеля почалися наприкінці зими 1941 р. і тривали до середини червня того ж року. Перший загін розвідував білоруський район і базувався у Кьонігсбергу, другий діяв над прибалтійськими державами і базувався у Кіркенесі (Північна Норвегія), третій проводив авіарозвідку північного району Чорноморського узбережжя і базувався у Бухаресті. Польоти здійснювали замасковані під транспортні літаки «Хейнкель-111» («Heinkel-111»), висота польотів сягала 6 тис. м, а глибина розвідуваної території – 200 км. Під час польотів фотографували порти, мости, аеродроми, військові об'єкти, промислові підприємства і т. д. Результати аерофотозйомки опрацьовували співробітники військової розвідки. Усі матеріали направляли керівнику Абверу В. Канарісу, а потім їх передавали за призначенням. Зокрема, Військово-картографічна служба вермахту завчасно отримувала від Абверу дані, необхідні для складання якісних карт території майбутнього противника [10, с. 165–166].

З квітня 1941 р. Абвер почав інтенсивно закидати на російську територію групи агентів для ведення військового шпіонажу. На мінському, ленінградському і київському напрямках глибина агентурної розвідки сягала 300–400 км і більше. Частина агентів мала дістатися до вказаних цілей і залишитися на місцях для виконання завдань, решта мала повернутися не пізніше 18 червня 1941 р. у розвідувальний центр. Для керівництва усією розвідувальною, контррозвідувальною і диверсійною діяльністю проти СРСР у червні 1941 р. у місті Сулієвек під Варшавою було створено спеціальний розвідувальний штаб «Валлі». Відповідно до основних підрозділів Абверу (розвідка, диверсії, контррозвідка), штаб «Валлі» поділяли на «Валлі I», «Валлі II» (розташований в районі Августова) і «Валлі III» (розташований у Східній Пруссії). На чолі штабу стояв підполковник Шмальшлегер. Безпосередньо з радянської території організація німецького шпіонажу в СРСР здійснювалася через німецьке посольство у Москві. Резидентуру Абверу в радянській столиці очолював генерал Е. Кьострінг, який упродовж 1935–1941 рр. перебував у складі німецького дипломатичного представництва на посаді військово-повітряного аташе.

Крім Абверу, активну розвідувальну діяльність проти СРСР також вело 12-те управління Генерального штабу ОКХ – Іноземні армії Сходу (нім. Fremde Heere Ost). Воно виникло у листопаді 1938 р. внаслідок поділу управління під назвою Іноземні армії на Іноземні армії Заходу (3-тє управління) та Іноземні армії Сходу (12-те управління). Обидва управління займалися військовою розвідкою на західному і східному напрямках, відповідно. Іноземні армії Сходу, як і Іноземні армії Заходу, отримували розвідувальну інформацію з багатьох джерел: за допомогою агентури, радіоперехоплень і дешифрування чужих радіоповідомлень, з допитів військовополонених, завдяки авіарозвідці та ін. Іноземні армії Сходу квартирувалися у Цоссені, неподалік від Берліна. Очолював 12-те управління полковник Кінцель [8, с. 264–265].

Однак, незважаючи на усі зусилля німецької розвідки з проникнення в СРСР, вона не зуміла добути достатньо інформації для достовірної оцінки військової потужності і потенціалу радянської держави. Якщо дані розвідки про радянські війська, які дислокувалися у прикордонних округах, наближалися до дійсності, то уявлення німецького керівництва про військово-економічний потенціал СРСР і резерви його збройних сил формувалося переважно на здогадах і переконанні у внутрішній слабкості держави. Наприклад, на початку війни проти Радянського Союзу Німеччина могла застосувати від 3 300 до 3 700 танків. За даними німецької розвідки, у західних прикордонних округах СРСР мав до 10 тис. танків, однак ця перевага не була значною, на думку німецького командування, оскільки якісні характеристики радянських машин вважали нижчими за німецькі [4, с. 347]. Насправді німці помилялися не лише щодо якісних характеристик радянських танків, а й щодо їхньої кількості. СРСР дійсно мав у західних прикордонних округах 10 150 танків, що майже правильно визначила німецька розвідка, але загальна кількість танків на озброєнні Червоної армії складала від 22 600 до понад 23 100 одиниць [11, с. 242], чого німецька розвідка не передбачила взагалі. На 44-й день війни проти СРСР 4 серпня 1941 р. Гітлер сказав: «Якби я знав, що у росіян дійсно є така кількість танків ... я б, напевно, не починав цю війну» [6, с. 256].

Німецька розвідка так само помилялася щодо кількості радянських літаків, яких було майже у 9 разів більше, ніж сил люфтваффе на Східному фронті. Крім того, вона не змогла правильно оцінити потужність радянської артилерії і потенціал повітряно-десантних військ. Отже, задум плану «Барбаросса» виправдав себе на половину – німецькі війська зуміли просунутись углиб радянської території, але постійний опір нових резервів Червоної армії, не врахованих на початку кампанії, нівелював усі здобутки. Начальник штабу сухопутних сил генерал-полковник Гальдер у своїх записках 11 серпня 1941 р. зазначав, що Росія була недооцінена не лише з господарських, організаційних, комунікаційних питань, а насамперед щодо її суто військових можливостей. «До початку війни ми мали проти себе близько 200 дивізій противника. Тепер ми нараховуємо вже 360 дивізій. Ці дивізії, звичайно, не так озброєні і не так укомплектовані, як наші, а їхнє командування у тактичному плані значно слабше за наше, але, як би там не було, ці дивізії є. І навіть якщо ми розіб'ємо десяток таких дивізій, росіяни сформують новий десяток» [5, с. 264].

Радянський Союз виявився державою, яку неможливо здолати за допомогою блицкригу, тому тактичний успіх плану «Барбаросса» обернувся для Німеччини цілковитим провалом. Однак цей провал не потрібно «записувати» лише на рахунок німецької розвідки. Керівництво «Третього рейху», намагаючись реалізувати свої політичні цілі військовим шляхом, не брало до уваги розвідувальну інформацію, яка ставила під сумнів можливості досягнення визначених цілей. Таку інформацію вважали перебільшеною, не сприймали серйозно і відкидали. Застережливі повідомлення Абверу щодо Росії фюрер називав «казками Канаріса», а на розвідувальних зведеннях часто ставив резолюцію «Такого бути не може» [10, с. 404, 410]. Гітлер не вірив або не хотів

вірити у могутність СРСР. Про можливі важкі наслідки військової кампанії проти Радянського Союзу керівництво «Третього рейху» попереджав не лише Канаріс. На початку серпня 1940 р. німецький військово-повітряний аташе у Москві і кращий знавець Росії генерал Кьострінг запевняв Гітлера у тому, що, навіть якщо німецьким військам і вдасться захопити радянську столицю, це не стане «ключем до перемоги» і похід проти СРСР на цьому не завершиться. У квітні 1941 р. німецький посол у Москві граф Шуленбург їздив до Берліна з наміром особисто викласти Гітлеру свою точку зору з приводу того, що війна проти СРСР може обернутися для Німеччини катастрофою.

Жодні застереження не переконали Гітлера. Він розумів, що для нападу на СРСР у Німеччині не буде сприятливішого моменту у військовому, а надто у політичному відношеннях. За даними розвідки, у квітні 1941 р. на німецько-радянському кордоні було зосереджено понад 170 дивізій Червоної армії, які, за словами генерал-полковника Гальдера, могли швидко розвинути «досить неприємний» для німців наступ [4, с. 451]. Крім того, час грав на руку СРСР, який проводив масштабне переозброєння і нарощування військової сили. Війна проти Росії була виправдана ще й тим, що її переможний результат мінімізував шанси Англії на успішне протистояння з Німеччиною. Водночас Гітлер розраховував на те, що британські правлячі кола, а з ними й американські, переглянуть свою політику і швидше виступлять на його боці проти СРСР і більшовизму, ніж на підтримку радянської держави.

У цьому контексті варто розглянути позицію радянського керівництва стосовно постійно зростаючих обсягів німецької агресії. Численні повідомлення радянської розвідки про підготовку Німеччини до війни проти СРСР Й. Сталін сприймав скептично і відкидав як дезінформаційні. З липня 1940 до червня 1941 р. у центр надійшло понад 120 детальних розвідувальних повідомлень: а) стосовно військових планів німецького командування: про основні напрями стратегічних ударів і їхню кінцеву мету, про цілі для першочергових бомбардувань люфтваффе на радянській території; б) стосовно військових і військово-господарських приготувань: про зосередження, дислокацію відмобілізованих дивізій на німецько-радянському кордоні та їхнє стратегічне шиккування; про будівництво шляхів, укріплення мостів, що ведуть до кордону, переобладнання шкіл під госпіталі, припинення цивільного руху у прикордонній зоні; про складання карт розміщення радянських промислових підприємств по районах; про розрахунки запасів сировини і продовольства, які Німеччина зможе отримати в результаті окупації європейської частини СРСР; в) стосовно політичних заходів: про характер оголошення війни; про остаточну дату наступу; про підготовку німецького посольства у Москві до евакуації та ін. Інформація надходила від агентури з Німеччини, Франції, Швейцарії, Англії, Японії, від агентів, які працювали у прикордонних районах, а також дипломатичними каналами з Лондона і Вашингтона.

Найбільш об'ємну і точну інформацію передавали у Москву розвідгрупа А. Харнака і Х. Шульце-Бойзена з Берліна, резидентура Л. Треппера з Франції і Бельгії, резидентура Ш. Радо зі Швейцарії, резидентура Р. Зорге з Японії та ін.

Вже в жовтні 1940 р. Харнак повідомляв про наміри Німеччини з наступного року почати війну проти Радянського Союзу з метою відторгнення від СРСР частини європейської території до лінії Ленінград – Чорне море і створення на цій території держави, повністю залежної від Німеччини [10, с. 207–208]. На початку 1941 р. Шульце-Бойзен передав у Москву цінні дані про заплановані німцями операції на сході – масовані бомбардування Ленінграда, Києва, Виборга. У лютому 1941 р. Треппер вказав точну кількість німецьких дивізій, виведених з Франції і Бельгії і направлених на схід, а в травні передав у Москву план німецького нападу з початково зафіксованою датою – 15 травня. Про концентрацію 150-ти німецьких дивізій на німецько-радянському кордоні повідомив 12 травня Зорге, а через три дні вказав дату початку військових дій – 21 червня 1941 р. Ту ж дату підтвердив Шульце-Бойзен [15, с. 123]. Інформація від Радо звучала практично в унісон. Ще наприкінці лютого 1941 р. він повідомляв, що Німеччина має на сході 150 дивізій і почне наступ наприкінці травня [9, с. 90]. Коли дату наступу було перенесено внаслідок вторгнення німецьких військ у Югославію, Радо відразу сповістив про це Москву. Крім того, він повідомив точні дані про перекидання на схід німецьких армій, про їхній склад і озброєння [2, с. 106–107].

На основі розвідувальної інформації, що надходила у центр, радянська розвідка дійшла висновку, що станом на 17 червня 1941 р. усі військові приготування Німеччини до збройного виступу проти СРСР були повністю завершені й удару можна очікувати у будь-який час. З резидентур у Римі та Берліні 19 червня центр отримав повідомлення про дату німецького нападу – 22 червня 1941 р. [7]. Від Шульце-Бойзена 21 червня надійшло підтвердження, що вторгнення в СРСР призначено на 22 червня.

Однак Сталін недовіриливо ставився до повідомлень радянської розвідки про німецькі агресивні наміри стосовно СРСР. У ситуації інформаційного хаосу, де правдиву інформацію було дуже важко відокремити від дезінформації, яку продукували зацікавлені спецслужби, насамперед німецькі, Сталін найбільше побоювався бути спровокованим на конфлікт з Німеччиною. Не довіряючи своїй розвідці, яка могла стати жертвою дезінформації і вже називала різні дати німецького наступу, а він так і не починався, радянський лідер покладався на власну оцінку подій та інтуїцію. Сталін не розумів, навіщо Гітлеру нападати на СРСР. Німеччина вела війну проти Британії у повітрі, на морі і на суші (у Північній Африці на території Лівії) і не могла її здолати, маючи безпечний Східний фронт. Незважаючи на заявлений нейтралітет, США неофіційно, але майже очевидно підтримували Британію, і Гітлеру доводилося докладати зусиль, щоб «неоголошена війна» не перетворилася для Німеччини на відкриту. Він ігнорував англо-американську угоду про обмін баз на есмінці 1940 р., Закон про ленд-ліз 1941 р. і навіть патрулювання військово-морським флотом США Північної Атлантики, оголошеної президентом Ф. Рузвельтом нейтральною зоною у квітні 1941 р. Крім того, територія підкореної Європи поглинала масу німецьких військ та адміністративного персоналу для її контролю та експлуатації. Наприклад, у Югославії з травня 1941 р. почалася партизанська

війна проти німецької окупаційної влади. У таких умовах, на думку Сталіна, починати війну проти СРСР для Гітлера було рівнозначно самогубству [13, с. 252–255]. Він не вірив, що Гітлер піде на такий крок, і не бачив причин, які б його до цього змушували. Тому, коли народний комісар державної безпеки В. Меркулов 16 червня 1941 р. доповідав Сталіну про неминучість німецького нападу, його жорстко розкритикували, а на самій доповіді з'явилась резолюція радянського лідера про те, що джерела цих відомостей – «не інформатори, а дезінформатори» [14, с. 81].

Подібно до Гітлера, який не хотів рахуватися з небезпекою війни проти СРСР, Сталін відкидав усю інформацію щодо намірів Німеччини, яка суперечила його «відчуттю» ситуації. Численні повідомлення розвідки про передислокацію і зосередження німецьких військ на німецько-радянському кордоні він логічно розцінював як підготовку Берліна до висунення Москві певних ультимативних вимог з позиції сили. Наприклад, щодо приєднання до осі «Рим–Берлін–Токіо» або щодо значного збільшення поставок стратегічної сировини. Сталін розраховував затягти переговори з Гітлером щодо вимог ультиматуму до осені, коли військовим діям завадять погодні умови. У такий спосіб вдалося б уникнути війни 1941 р., а наступного року СРСР був би у повній бойовій готовності.

Своєю чергою, керівники радянської розвідки, з огляду на репресії і «чистки» державних органів і почуття самозбереження, не намагалися спростувати позицію лідера держави. Розвідувальні матеріали, що надходили Сталіну, ретельно відбирали, у результаті чого бажане видавали за дійсне. Незадовго до німецького вторгнення керівник Розвідувального управління генштабу Червоної армії генерал-лейтенант Ф. Голіков надіслав у закордонні резидентури наказ: «Усі документи, що повідомляють про можливу війну, мають розцінюватися як підробки британського чи навіть німецького походження». На засіданні політбюро 21 червня 1941 р. Голіков стверджував, що жодного німецького вторгнення найближчим часом не буде [14, с. 81]. Його слова були спростовані менш ніж за добу.

У підсумку як німецька, так і радянська розвідка стали заручницями самих себе: зважаючи на специфіку своєї роботи, вони не могли довести достовірність добутої інформації і переконати у її правдивості державне керівництво, а відтак перетворювалися з джерела первинної інформації для прийняття рішень на джерело «інформаційного фону», прийнятного для вже прийнятих Гітлером і Сталіном рішень. Це доводить той факт, що розвідка прислужує політиці, і вийти за межі своєї підпорядкованості вона може лише за наявності такої волі у державного керівництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Безыменский Л.* Особая папка «Барбаросса» / Л. Безыменский. – М. : Изд-во Агентства печати Новости, 1972.

2. *Волков Ф. Д.* За кулисами Второй мировой войны / Ф. Д. Волков. – М. : Мысль, 1985.
3. Вторая мировая война: Два взгляда. – М. : Мысль, 1995.
4. *Гальдер Ф.* Военный дневник. Ежедневные записи начальника генерального штаба сухопутных войск 1939–1942 гг.: в 3 т. / Ф. Гальдер, пер. с нем. с сокр. – Т. 2. – М. : Воениздат, 1969.
5. *Гальдер Ф.* Военный дневник. Ежедневные записи начальника генерального штаба сухопутных войск 1939–1942 гг.: в 3 т. / Ф. Гальдер, пер. с нем. с сокр. – Т. 3. – Кн. 1. – М. : Воениздат, 1971.
6. *Гудериан Г.* Воспоминания солдата / Г. Гудериан. – Смоленськ : Русич, 1999. – Режим доступа : <http://militera.lib.ru/memo/german/guderian/06.html>
7. *Карпов В. Н.* Внешняя разведка накануне войны // Режим доступа : http://gpw.tellur.ru/page.html?r=eve&s=razv_eve
8. *Полмар Н.* Энциклопедия шпионажа / Н. Полмар, Т. Б. Аллен; пер. с англ. В. Смирнова. – М. : КРОН-ПРЕСС, 1999.
9. *Радо Ш.* Под псевдонимом Дора / Ш. Радо. – М.: Воениздат, 1973. – Режим доступа : http://militera.lib.ru/memo/other/rado_s/01.html
10. *Сергеев Ф.* Тайные операции нацистской разведки, 1933–1945 / Ф. Сергеев. – М. : Политиздат, 1991.
11. Скрытая правда войны: 1941 год. Неизвестные документы / Сост., вступ. ст. и коммент. П. Н. Кнышевского, О. Ю. Васильевой, В. В. Высоцкого, С. А. Соломатина. – М. : Русская книга, 1992.
12. СССР – Германия 1939–1941. Документы и материалы о советско-германских отношениях с сентября 1939 г. по июнь 1941 г. – Вильнюс : Мокслас, 1989.
13. *Суворов В.* Самоубийство: Зачем Гитлер напал на Советский Союз? / В. Суворов. – Харьков : Фолио; М.: Издательство АСТ, 2003.
14. *Таратухин С.* «Барбаросса» и «Оверлорд»: причины внезапности / С. Таратухин // Неизвестная разведка. Факты. События. Люди. – 2004. – № 7–8.
15. *Треппер Л.* Большая игра: Воспоминания советского разведчика / Л. Треппер; пер. с фр. – М. : Политиздат, 1990.

Стаття надійшла до редколегії 25.10.2011

Прийнята до друку 05.12.2011

**GERMAN INTELLIGENCE PREPARATION TO WAR
AGAINST SOVIET UNION**

Svitlana Pyk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Sichovyh Stril'tsiv St. 19, Lviv, Ukraine, 79000, tel. (032) 239-41-32*

The article is dedicated to the specifics of German intelligence activities against Soviet Union on the brake of German–Soviet war and the subordinate role of intelligence to decision making by German ruling circles and Soviet as well.

Key words: Abwehr, human intelligence, intelligence data, misinformation, blitzkrieg.

**РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА ГЕРМАНИИ
К ВОЙНЕ ПРОТИВ СССР**

Светлана Пик

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Сечевых Стрельцов, 19, г. Львов, Украина, 79000, тел. (032) 239-41-32*

Исследована специфика деятельности германской разведки против СССР перед началом германского наступления и выявлена подчиненность ее работы решениям высшего государственного руководства. Проведена аналогия в отношении учитывания советским высшим руководством результатов работы советской разведки в данный период.

Ключевые слова: Абвер, агентурная разведка, разведывательная информация, дезинформация, блицкриг.